

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Articuli, de quibus egerunt visitatores in regione Saxoniae

Melanchthon, Philipp

[Wittenberg], 1527

De libertate cristiana

[urn:nbn:de:bsz:31-93298](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-93298)

in nomine domini. Qui est apud alios
non uescētes, non iudicet eos, & abstineat.
Hoc cōsiliū dedit Ambrosius matri Au-
gustini, ut Romæ seruaret ritus eius ur-
bis, Mediolani Mediolanen. ritus, satis
em̄ sciret, qđ non iustificēt. Diligēter etiā
discernant Ecclesiasticas traditōnes, ne
putent legibus ciuilibus conscientias non
teneri. De his enim ait Paulus: Obedite
non solum propter metū, sed etiā propter
conscientiam.

DE LIBERTATE CRISTIANA.

Libertas Christiana primum hæc est,
habere remissionē peccatorū per Chri-
stum, & consequi spiritū sanctū, per quē
liberemur à potestate diaboli. Ioan. 4. Si
uos filius liberarit, uerè liberi estis. De
hoc gradu libertatis diligēter docendū
est. Nā hæc affert consciētis maximā uti-
litatē. Consolatio em̄ cōcepta corde, lu-
cantes cū peccatis iuuat, quū sciunt sibi
promissum esse auxiliū aduersus infir-
mitatē carnis, aduersus diabolon, ne uin-
cantur, ne rapiantur ad peccandū.

Secūdus gradus est, liberatos esse nos
à lege Mosis sicut Paulus ait ad Ephes. 2.
& Collos. 2. C 4 Sunt

Sunt autē legis tres partes, Decalogus,
Cæremoniæ, & Iudicialia. Sumus itaq;
liberati ea parte legis, quæ non exigit iu-
stitiam cordis. Hæ sunt cæremoniæ, &
iudicialia. In lege Mosi primogenitus
habebat duas partes hæreditatis. Diui-
duntur nunc iuxta Romanas leges, li-
cet enim uti gentilibus legibus, quia
deus approbauit gladium gentium.

Item leges gentiū sunt ex legibus na-
turæ collectæ. Porrò leges naturæ sunt
etiam diuinæ leges, Rom. 2. Sunt autē
tales: Neminem lædere, suum unicuiq;
tribuere, ab alterius uxore abstinere, cer-
tis legibus matrimonia cōtrahere, alere
sobolem, reddere gratiam, obedire Ma-
gistratibus. Hæc omnia deus scripsit in
animis nostris.

Quum autem uocamus diuinās, scri-
ptas in saxo, quur non uocamus etiam
leges diuinās, scriptas in cordibus no-
stris? In lege Mosi decimæ tantū dabant
sacerdotibus, apud nos decimæ illis dan-
dæ sunt, quibus eas Magistratus nostri
tradī iusserint. Sic legibus nostris suspē-
dimus fures, Lex Mosi non suspendit
Decalo

Decalogus autem exigit iustitiã cordis, propterea non est abrogatus, quia Christiana iusticia, est iusticia cordis. Nõ enim est caremonia externa aut interna πολιτία, id est, politia, sed, sicut Paulus ait, πολιτευμα ἐρ οὐρανοῖς. Propterea etiã decalogus est reperitus in Euan gelio & exigitur, sicut ait dominus: Nõ peribit apex de lege. Hæc pars legis, quæ scripta est in cordibus, non potest aboleri, quã natura humana non sit abolita, in qua scripta semper extat. Hæc docentur copiose in Actis 15. Hunc gradũ libertatis oportet tenere eos, qui docet in Ecclesijs. Quod quum non tenerent ante biennium authores seditionis, magna alimenta furoris sumperunt inde, quia decimas uolebant eripere nobilitati, quod uolebant uenationes publicari, etiam sylvas communes reddere, quod erat prædam potius, quàm libertatem Christianam docere.

Postremo autem infimus gradus libertatis est, quod deus non exigit ad iustificationem traditiones humanas. De hoc uno gradu, quem facile est ex præ

C 5 dicitis

dictis cognoscere, tantū docent pleriq;
de superioribus rebus magis necessarijs,
nihil aut raro loquuntur, quod est planē
glutire camelum, & excolare culicem.

DE LIBERO ARBITRIO

Volo etiā nonnihil de libero arbitrio
adscribere, quomodo doceri debeat, de
quo pleriq; ualde incōmode loquunt,
& quia clamitant omnino nos nihil fa-
cere posse, aliud nihil docēt, quā diffi-
dētiā, quæ multa peccata parit in uulgo.

Voluntas humana, est uis libera, ut fa-
cere possit iusticiā carnis, seu iusticiā ci-
uilem, ubi lege & uī cogit, ut non furari,
non occidere, non mœchari. Paulus em̄
quum iusticiam carnis uocat, docet esse
quandam iusticiæ partē, quam caro coa-
cta suis uiribus faciat, Rom. 2. Gentes na-
tura faciunt, quæ legis sunt. Quid autē
faciunt nisi ciuile iusticiam? Exigit autē
deus iusticiam hāc, 1. Timoth, 1. Lex est
iniustis posita, uult deus coerceri rudes
& imperitos doctrina legis.

Propterea doceant, in nostra manu si
cogatur uī esse carnem frenare, & ciuile
iusticiā